

20.10.2010

B7-0549/2010 }
B7-0595/2010 }
B7-0596/2010 }
B7-0597/2010 }
B7-0598/2010 }
B7-0599/2010 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 122 lõikele 5,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

Verts/ALE (B7-0549/2010)

ALDE (B7-0595/2010)

S&D (B7-0596/2010)

ECR (B7-0597/2010)

GUE/NGL (B7-0598/2010)

PPE (B7-0599/2010)

Inimõiguste olukord Põhja-Kaukaasias (Venemaa Föderatsioon) ja Oleg Orlovi
kriminaalvastutusele võtmine

**Laima Liucija Andrikenė, Lena Kolarska-Bobińska, Filip Kaczmarek,
Cristian Dan Preda, Tunne Kelam, Bernd Posselt, Monica Luisa Macovei,
Bogusław Sonik, Mario Mauro, Sari Essayah, Elisabeth Morin-Chartier,
Tadeusz Zwiefka, Eija-Riitta Korhola**

fraktsiooni PPE nimel

Véronique De Keyser, Hannes Swoboda, Kristian Vigenin, Mitro Repo
fraktsiooni S&D nimel

Kristiina Ojuland, Marietje Schaake, Leonidas Donskis, Marielle De Sarnez,

RC\836119ET.doc

PE450.384v01-00}
PE450.412v01-00}
PE450.413v01-00}
PE450.414v01-00}
PE450.415v01-00}
PE450.416v01-00} RC1

Ramon Tremosa i Balcells, Anneli Jäätteenmäki

fraktsiooni ALDE nimel

Heidi Hautala, Werner Schulz, Bart Staes, Barbara Lochbihler, Indrek

Tarand, Ulrike Lunacek, Nicole Kiil-Nielsen

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Michał Tomasz Kamiński, Charles Tannock, Ryszard Antoni Legutko, Adam

Bielan, Jacek Olgierd Kurski, Tomasz Piotr Poręba, Konrad Szymański,

Marek Henryk Migalski, Ryszard Czarnecki, Paweł Robert Kowal, Roberts

Zile, Zbigniew Ziobro

fraktsiooni ECR nimel

Marie-Christine Vergiat

fraktsiooni GUE/NGL nimel

RC\836119ET.doc

PE450.384v01-00}
PE450.412v01-00}
PE450.413v01-00}
PE450.414v01-00}
PE450.415v01-00}
PE450.416v01-00} RC1

Euroopa Parlamendi resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Põhja-Kaukaasias (Venemaa Föderatsiooni) ja Oleg Orlovi kriminaalvastutusele võtmise kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 17. septembri 2009. aasta resolutsiooni inimõiguste aktivistide mõrvade kohta Venemaal¹;
 - võttes arvesse 16. detsembril 2009 toimunud Sahharovi auhinna andmist Oleg Orlovile, Sergei Kovaljovile ja Ludmilla Aleksejevale, kes esindavad inimõiguste keskust Memorial ja kõiki teisi inimõiguste kaitsjaid Venemaal;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1997. aastal ja mida on pikendatud kuni selle asendamiseni uue lepinguga;
 - võttes arvesse praegu toimuvaid läbirääkimisi uue lepingu sõlmimiseks, mis loob ELi ja Venemaa suhetele uue ja põhjaliku raamistiku;
 - võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, ÜRO deklaratsiooni inimõiguste kaitsjate kohta ja ÜRO deklaratsiooni, mis käsitleb üksikisikute, rühmituste ja ühiskondlike organite õigust ja vastutust edendada ja kaitsta üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,
- A. arvestades, et Euroopa Nõukogu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) liikme ning ÜRO deklaratsioonidega ühinenud riigina on Venemaa kohustunud kaitsma ja edendama inimõigusi, põhivabadusi ja õigusriigi põhimõtteid;
- B. arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohtus ootab praegu lahendamist umbes 20 000 Venemaa Föderatsioonist, peamiselt Põhja-Kaukaasia piirkonnast saabunud kohtuasja; arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohus on enam kui 150 kohtuotsuses mõistnud Venemaa Föderatsiooni süüdi tõsistes inimõiguste rikkumistes nimetatud piirkonnas ning rõhutab nende otsuste kiire ja täieliku täideviimise tähtsust;

Inimõiguste olukord Põhja-Kaukaasias

- C. arvestades, et inimõiguste kaitsjate olukord Põhja-Kaukaasia piirkonnas, eriti Tšetšeeni Vabariigis, Inguššias ja Dagestanis on murettekitav; arvestades, et selle piirkonna sõltumatuid ajakirjanikke, tsiviilühiskonna aktiviste, juriste ja inimõiguste kaitsjaid on sageli tabanud ähvardused ja vägivald, ahistamine ja hirmutamine, ning õiguskaitseorganite töötajad on nende tegevust takistanud; arvestades, et endiselt naudidvad inimõiguste rikkujad karistamatust ja mõnitatakse õigusriigi põhimõtteid; arvestades, et tsiviilelanikud kannatavad jätkuvalt nii

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2009)0022.

relvastatud vastupanurühmituste kui ka õiguskaitseorganite vägivalda all; arvestades, et inimeste piinamine, väärkohtlemine ja meelevaldne kinnipidamine on üldlevinud; ning arvestades, et tsiviilühiskonna arengu jaoks on tähtsad valitsustest sõltumatud VVOd;

- D. arvestades, et hoolimata vaieldamatust edust ülesehitustöös ja piirkonna infrastruktuuri märgatavast paranemisest valitseb Tšetšeenias üldine hirmuõhkkond; arvestades, et inimõiguste olukord ning kohtusüsteemi ja demokraatlike institutsioonide toimimine tekitab endiselt kõige tõsisemat muret;
- E. arvestades, et valitsuse oponentide ja inimõiguste kaitsjate järjestikused kadumised on jäänud karistamata ja neid ei uurita küllalt hoolikalt;
- F. arvestades, et hoolimata pärast uue presidendi võimuletulekut Inguššias tekkinud konstruktiivsest dialoogist võimude ja tsiviilühiskonna vahel on seal alates 2009. aastast toimunud ärevusttekitav vägivalda eskaleerumine, mille tagajärjeks on mõnel juhul valitsuse oponentide ja ajakirjanike mõrvamine ja kadumine, ilma et siiani oleks kedagi vastutusele võetud;
- G. arvestades, et üha rohkem kadunud Põhja-Kaukaasia elanikke on ilmselt röövitud Venemaa teistes piirkondades; arvestades, et Ali Džanijevi, Jussup Dobrijevi, Junus Dobrijevi ja Magomed Adžijevi asukoht on teadmata seitsaadi, kui nad 2009. aasta 28. detsembri kesköö paiku Sankt Peterburgis kadunuks jäid, ning arvestades, et viie inimese – Zelimhan Ahmetovitš Tšibijevi, Magomed Haibulajevitš Israpilovi, Džamal Zijanidovitš Magomedovi, Akil Džavathanovitš Abdullajevi ja Dovar Nazimovitš Asadovi, kellest kolm on Põhja-Kaukaasia elanikud, asukoht on teadmata pärast 2010. aasta 24.–25. septembri ööd, kui nad läksid Moskva Ajaloolisse mošesse;
- H. arvestades, et Põhja-Kaukaasias on ikka veel umbes 80 000 riigi sees ümberasustatud isikut, ja seda enam kui 18 aastat pärast sunnitud kodudest põgenemist 1992. aasta Inguššia ja Põhja-Osseetia vahelise sõja ning 1994. ja 1999. aasta Tšetšeenia sõdade tõttu; arvestades, et neil isikutel on raskusi eluaseme leidmisega, elamisloa pikendamisega, mis takistab nende juurdepääsu sotsiaalteenustele, sisepasside uuendamise ja sunniviisiliselt ümberasunu staatuse saamisega, mida on vaja töö, sotsiaalteenuste ja -toetuste saamiseks;
- I. arvestades, et 3. septembril 2010 väljendas Euroopa Parlamendi president Buzek sügavat solidaarsust Beslani tragöödia ohvritega perekondadega ja nõudis tungivalt, et Venemaa Föderatsiooni president tagaks nende õiguste täieliku tunnustamise ja et lõpuks toodaks päevavalgele tõde 2004. aasta septembri sündmuste kohta;
- J. arvestades, et mitte miski ei saa õigustada valimatut vägivalda tsiviilelanike kallal;
- K. võttes teadmiseks Venemaa ja rahvusvahelise kodanikuühiskonna esindajate algatuse Natalja Estemirova dokumentatsioonikeskuse loomiseks, et tegeleda Tšetšeenia sõdade käigus toime pandud võimalike sõjakuritegude ja teiste raskete inimõiguste rikkumistega;

Kriminaaljuurdlus Oleg Orlovi asjas

- L. arvestades, et selliste inimõigusorganisatsioonide nagu Memorial tegevus on tähtis vaba ja stabiilse ühiskonna loomiseks Venemaal ning eelkõige tõelise ja püsiva stabiilsuse saavutamiseks Põhja-Kaukaasias; arvestades, et Venemaa valitsus ja Põhja-Kaukaasia vabariikide valitsused võivad seetõttu tunda uhkust selliste organisatsioonide tähtsa rolli üle;
- M. arvestades, et Memoriali Tšetšeenia osakonna juht Natalja Estemirova rööviti 15. juulil 2009 Groznõis ja tema surnukeha leiti hiljem naabervabariigist Inguššiast; arvestades, et tema mõrva juurdluses ei ole saavutatud mingit edu tapjate ja mõrva korraldajate leidmisel;
- N. arvestades, et 21. jaanuaril 2010 mõistis Moskva linna halduskohus Oleg Orlovilt ja inimõiguste keskuselt Memorial välja kahjutasu Tšetšeenia presidendi Ramzan Kadõrovi kasuks;
- O. arvestades, et 9. veebruaril 2010 teatas Ramzan Kadõrov avalikult, et loobub laimusüüdistuse tõttu algatatud kriminaalmenetlusest inimõiguste keskuse Memorial juhatuse esimehe Oleg Orlovi ja Moskva Helsingi grupi esimehe Ludmilla Aleksejeva vastu;
- P. arvestades, et 6. juulil 2010 esitati Oleg Orlovi süüdistus Venemaa kriminaalkoodeksi paragrahvi 129 alusel ja et süüdimõistmise korral võib teda oodata kuni kolmeaastane vanglakaristus;
- Q. arvestades, et Oleg Orlovi vastu algatatud eeluurimisel rikuti tõsiselt Venemaa Föderatsiooni kriminaalprotsessi koodeksi, eriti selle paragrahvi 72 nõudeid;
- R. arvestades, et ajavahemikus 13.–16. september 2010 otsiti läbi mitme juhtiva inimõigusorganisatsiooni ja teiste hulgas ka Memoriali tööruumid ning organisatsioonidelt nõuti kiirkorras arvukate nende tegevust kajastavate dokumentide esitamist,
1. mõistab hukka kõik terroriaktid ja rõhutab, et valimatu vägivalla aktidele tsiviilelanike vastu ei saa olla mingit õigustust; väljendab kaastunnet ja solidaarsust kõikide vägivallaaktide, sh hiljutise Moskva metroo pommilahvatuse, Tšetšeeni parlamendi vastase rünnaku ja jätkuvate Kaukaasia vabariikide elanike vastaste lugematute rünnakute ohvrite perekondadele ja sõpradele,
 2. väljendab sügavat muret vägivalla ja terroriaktide taaspuhkemise üle Põhja-Kaukaasias; nõuab ühelt poolt terrorismi lõpetamist ning kutsub teiselt poolt Venemaa ametivõime tegema lõpu valitsevale karistamatase õhkkonnale inimõiguste rikkumise vallas ning õigusriigi põhimõtete puudumisele piirkonnas;
 3. tunnistab Venemaa õigust võidelda terrorismi ja relvastatud mässuliikumistega Põhja-Kaukaasias, kuid nõuab tungivalt, et ametivõimud järgiksid samal ajal inimõigusi käsitlevat rahvusvahelist õigust; hoiatab, et jätkuvad rikkumised ja mässuliste vastu suunatud meetodite ebaseaduslikkus vaid suurendavad elanikkonna vastuseisu ning selle asemel, et luua stabiilsust, põhjustavad vägivalla edasist eskaleerumist piirkonnas;

4. nõuab tungivalt, et Venemaa ametivõimud teeksid kõik, mis nende võimuses, et kindlustada inimõiguste kaitsjate kaitse vastavalt põhimõtetele, mis on kirjas ÜRO deklaratsioonis üksikisikute, rühmituste ja ühiskondlike organite õiguse ja vastutuse kohta edendada ja kaitsta üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi;
5. rõhutab, et Tšetšeenias valitsev karistamatuse õhkkond annab oma panuse kogu Põhja-Kaukaasia piirkonna destabiliseerimisse;
6. mõistab karmilt hukka mis tahes kollektiivse karistuse vormid isikute vastu, keda kahtlustatakse sidemete omamises mässulistega, k.a aktiivsete või väidetavate relvastatud opositsiooni liikmete perekondadele kuuluvate majade mahapõletamise praktika; palub ametivõimudel võtta konkreetseid meetmeid selliste rikkumiste kordumise vältimiseks ning karistada selle eest vastutavaid kõigi tasandite ametiisikuid;
7. nõuab tungivalt, et Venemaa võimaldaks rahvusvahelistele inimõiguste organisatsioonidele, ajakirjandusele ja rahvusvahelistele valitsustevahelistele institutsioonidele, nagu Euroopa Nõukogu, Rahvusvaheline Punase Risti Komitee, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon ja ÜRO, takistamatu juurdepääsu Põhja-Kaukaasiale; lisaks kutsub eeskätt pädevaid ametiasutusi üles looma sellised tingimused, et Memorial ja teised inimõiguste organisatsioonid saaksid oma tegevust Põhja-Kaukaasias turvaliselt ja täies ulatuses jätkata;
8. väljendab sügavat muret seoses kadunud isikute arvu suurenemisega Põhja-Kaukaasia vabariikides, kes on ilmselt röövitud teistes Venemaa piirkondades, ning ootab Venemaa Föderatsiooni Peaprokuratuurilt nende kodanike asukoha väljaselgitamist ja sellest teavitamist;
9. nõuab tungivalt, et Venemaa föderaalvõimud tagaksid püsiva lahenduse leidmise riigi sees ümberasustatud isikute (IDPde) jaoks; nõuab valitsustelt tõhusamaid meetmeid ÜRO pagulaste ülemvoliniku tegevuse toetuseks IDPde eluaseprogrammide jätkamisel ning meetmete võtmisel hõlbustamaks IDPde juurdepääsu teenustele ja hüvistele; rõhutab IDPde jätkuva seire vajalikkust, vältimaks nende õiguste edasist rikkumist; nõuab tungivalt, et Venemaa valitsus võtaks tunnistaks ametlikult riigi sees ümberasustatud inimeste kontseptsiooni ja kohandaks vastavalt oma õigusakte;
10. kutsub Venemaa föderaalvõime üles uurima kiiresti, põhjalikult ja tulemuslikult Natalja Estemirova mõrva ning tooma selle jõhkra kuritöö toimepanijad ja nende kaasosalised kohtu ette;
11. lükkab tagasi ja mõistab hukka küünilised ja absurdsed püüded seostada ühingut Memorial terroristlike organisatsioonide kuritegeliku abistamisega;
12. mõistab hukka eeluurimise algatamise Oleg Orlovi vastu ning nõuab tungivalt, et pädevad asutused vaataksid kriminaalmenetluse alustamise otsuse uuesti läbi; juhib tähelepanu asjaolule, et Oleg Orlovi tehtud avaldused on demokraatia tingimustes seaduslikud ning nende suhtes ei peaks kohaldama ei tsiviilõiguslikke ega kriminaalõiguslikke sanktsioone;

13. kutsub Venemaa ametivõime üles tagama – juhul kui kohtumenetlus jätkub –, et uurimis- ja kohtumenetluses Oleg Orlovi vastu ei esineks edasisi seaduserikkumisi ning et igal juhul järgitaks ÜRO deklaratsiooni inimõiguste kaitsjate kohta, inimõiguste ülddeklaratsiooni ning teisi Venemaa Föderatsiooni poolt ratifitseeritud rahvusvahelisi ja piirkondlikke inimõigustealaseid dokumente;
14. tuletab meelde, et Oleg Orlovi anti 2009. aasta Euroopa Parlamendi Sahharovi auhind ning seega on ta Euroopa Parlamendi erilise moraalse ja poliitilise kaitse all; nõuab tungivalt, et Venemaa valitsus võimaldaks Oleg Orlovil takistusteta osaleda 2010. aasta Sahharovi auhinna üleandmise tseremoonial Strasbourgis;
15. mõistab hukka inimõigusorganisatsioonide tööruumides korraldatud läbiotsimised ja ootab selgitusi selliste aktsioonide seaduslikkuse ja eesmärkide kohta;
16. avaldab kahetsust, et jätkuvad inimõiguste rikkumised avaldavad Venemaa kuvandile ja usaldusväärsusele maailmas väga negatiivset mõju ning heidavad varju Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelistele suhetele, mis on olulised ja peaksid arenema strateegilise partnerluse suunas, kui arvestada mõlema poole vastastikust sõltuvust ja mitmeid ühishuvisid, eelkõige selles osas, mis puudutab poliitilist, julgeolekualast, majanduslikku ja energiaalast koostööd, kuid samuti austust demokraatlike põhimõtete ja menetluste ning põhiliste inimõiguste vastu;
17. toetab kindlalt Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee poolt 22. juunil 2010. aastal vastu võetud resolutsiooni õiguskaitsevahendite kohta inimõiguste rikkumiste vastu Põhja-Kaukaasias, mis võib oluliselt aidata kaasa inimõiguste rikkujate poolt auditava karistamatuse lõpetamisele ja inimeste usalduse taastamisele õiguskaitseasutuste suhtes;
18. kutsub Venemaa ametivõime üles täitma kõiki Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuseid ja rakendama meetmeid konkreetsetel juhtudel tehtud rikkumiste parandamiseks, sealhulgas tagades eeluurimise tulemusliku läbiviimise ja täideviijate vastutusele võtmise, ning võtma üldiseid meetmeid kohtuotsuste rakendamiseks, sh muudatusi poliitikas ja õigusnormides, mis hoiaksid ära sarnaste rikkumiste kordumise edaspidi;
19. soovib föderaalset, piirkondlikku ja kohalikku tasandi ametiasutustel alustada konstruktiivset dialoogi kodanikuühiskonna aktivistidega, mis võimaldaks toimivate demokraatlike struktuuride arengut;
20. nõuab ELi ja Venemaa inimõigustealaste konsultatsioonide intensiivistamist ning selle protsessi avamist Euroopa Parlamendi, riigiduumale, Venemaa kohtuvõimude, kodanikuühiskonna ja inimõiguste organisatsioonide tõhusale kaastööle; kutsub Venemaad üles täitma kõiki oma kohustusi OSCE ja Euroopa Nõukogu liikmena;
21. juhib erilist tähelepanu tuhandete Põhja-Kaukaasia põgenike olukorrale ELi liikmesriikides, eriti tšetšeeni diasporaale Austrias, kuhu kuulub vähemalt 20 000 inimest, sealhulgas palju lapsi; väljendab seetõttu tõsist muret seoses tšetšeeni pagulase mõrvaga Viinis 2010. aasta mais ning tõsiste süüdistustega, et Tšetšeenia president olevat selle kuritööga seotud; nõuab ELi liikmesriikidelt kooskõlastatuma, sidusama ja nähtavama poliitika rakendamist Põhja-Kaukaasia põgenike kaitsmise osas Euroopa pinnal, vastavalt oma humanitaar- ja inimõiguste alastele kohustustele;

22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, OSCE-le ja Euroopa Nõukogule.

RC\836119ET.doc

PE450.384v01-00}
PE450.412v01-00}
PE450.413v01-00}
PE450.414v01-00}
PE450.415v01-00}
PE450.416v01-00} RC1